ԵՐԵՎԱՆ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 14 ՕՐԱԿԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐ

ԱՐՁԱԿԱՊԵՏ ԵՎ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ՝ ԱՐՇԱԿ ՀԱՅԿԱԶՆԻ

Գրասենեակ՝ Գրիգորեան փողոց, Գրիգորի տան մէջ։ Գինը՝ տարեկան 20 ռուբլի։

ՄԻՆՉԵՎ ԱՅՍՕՐ ԵՎ ԱՅԺՄ ՄԵՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՎ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԲՈԼՇԵՎԻԿՆԵՐ, ՍԱԼԱՖԱՆԵՐ, ԵՎ ԱԼԼԱՖՆԵՐ

Իրաւունք ունի Հայաստանի Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհրդի Նախագահութիւնը։

Ամսագրի բոլոր գրութիւնները, ինչպէս նաև գրախօսութիւնները, հասցէագրուած են Գլխաւոր խմբագրութեան անունով

ղեսով ինչպես ասում է Գրիգոր Նարեկացին։ Ինչպես ասում է Գրիգոր Նարեկացին։ Ինչպես ասում է Գրիգոր Նարեկացին։

յուն սիւտիւ գայնաթելով, չօճուգ պուղուսունա թուքուլուգտա, ելլան աղզընտան զուհուր իսիւպ, չօճուգ քէտէրսիզճէ գուրթուլարագ բահէթ իտէր։

— Սիլթանէյէ Ինկիլեզ էլչիսի նասպ իւ Թայեին պույրուլան Սըր Հէնրի Պուլվըր ճէնապէրինին Վ. Իէնայա վիսիւլի խապէրի վասլ օլմուշ օլուզունտան, միւշարէյհին պիր գաչ կիւնտէն Սիլթանէյէ վիրուտի մէմուլ օլունմագտա տուր։

— Պագըր սիք քէլերտէն բէր չօգ շէյ տըշարըյա նադլ օլունուպ, մէյտանտա ալթուն վէ կիւմիւշ ագճէ նէտրէտա քէսպ իթմէյինտէն, վէրկիլեր տախի պու պագըր ագճէ իլե էտա օլուունուպ, պունուն տախի Սիլթանէյէ նագլի խազինէճէ սուսպէթէ վէ մէսարիֆէ միւհթաճ օլաճաղընտան, պու մագսուլէ պագըր սիք քէլերտէն, պիր քիմսէնին եիւզ զուրուշտան պկատէ ալրպ տըշարըյա կէօթիւրմէսի պու տէֆտա թէքրար եատագ օլմուշ տուր։

— Քարապուրուսու զարպ էյալէթինէ թապի, Պէնկազի նամ էյալէթտէ, իլլէթը վէ պայա պէնդէր պիր խատաթուրդ զուհուր իթմէյի, Կարանթինա թէրաֆընա պէյան օլունտու գտա տէրաֆապ էյալէթը մէզբիւրէ պուլաշուք հիւքմիւնէ վազ օլունուպ, օրտան կէլէնդերին Կարանթինա պէրլէմէլերի էմր օլունմուշտուր. լաքին քէյֆիյէթ հայա շիւպհէլի օլտուզունտան, թէկֆիթիշ վէ թահգիգի իշլիւն ճանիպի նէզարէթը թահֆուզկէտէն միւսթագիլ մէմուրլար կէօնտերիլէճէք տիր ամէնյօր։

— Սիլթանէտա էտիի վէ երգրմա յա մայիլ պին սլար մէմուրի թէրաֆընտան մուայէնէ օլունարագ, գազալը կէօրիւնէնդէր տէրագտպ երգտրըմտար էմր օլունմուշ տուր։

— Կէչէն բազար կէճէսի Սիլթանէտա Լանկա մահալէսինտէ եանկըն զուհուր իտէրէք, լաչ եիւզ գազատ խանե վէ տիւքքեան եանմըշ տուր։ Էմէշ պիր գազալը խանէտէն զուհուր իթմիշ օլտուզունտան, պիր խրդանէթ իշխիր զանն օլունյօր։ Լքսէրի խանե սահիպլէրի, քէօյտէ օլտուգլարընտան, խանէլերի գազալը օլարագ եանը պ քիւլ օլմուշտուր։ Լթեշէն թէսքինի իշլիւն զապթիանրն ճահա իւ զայրէթի տէրեճէյի ֆայիգատէ պուրունտու զու կէօրէնդերթէթրաֆընտան իֆատէ օլունմուշտուր։

— Կէչէն բէնչէնտէ կիւնիւ Պալաթատա պիր Լյահուտի գարբը, բէնչէրբ էօնիւնտէ օթուրուպ, գուճաղընտարի ջաճուզու սէվերբէն, ջաճուգ էլինտէն գայրպ, վէ իւչ գանթատան ուշաղը ոգաղա տիւշիւպ խիւրտիւխաշը օլմուշտուր, պիչարե մարէրին ֆիղան վէ ֆիրեատը էֆլաքէ չըգմըշ տուր։

— Յունիս 5 թարիխի իլե Լոնդրէտէն շու վէճհիլէ եաղբլը տուր։

Տիւնքի չարշանպա կիւնիւ սատթ էէտի պուչուք բատէլերինտէ, շիտէթլի պիր տօլու եաղբպ եարբմ սատթ գատար սիւրմիւշ տիւր, վէ գրբգ էլի տիրհէմի գատար թանէսի թարթըրը, պու տօլուտան օլան զնան թըրը, պու թարիխ ալդընտան ադամլարընը զէպզէվաթլերի, պաղչէլերի էքինլերի վէ խանէլերտէ քի ճամլարը խարապ իթմիշ տիր։

— Իրմիրտէն շու վէճհիլէ եաղբլը տուր։ Տէմիր եօլունտա խաթիրատամ օլունան ամէլէ, էէր ալթընտան պիր եօլ ուչմագտա օլտուգլարը հալտէ, թէբէլերինտէ օլան թօփրաղը թուսթուրմագ իչլիւն պագը թահթա վէ տիրէկ տախի գուլանմըշտար իսէ տէ, պունլար քեաֆֆի կէօրիւնմէյիպ ամէլէնին թէհլիքէտէ պուլունտուզուն պէ ան թէպէյեիւն իթմիշ օլտուզունտան, սապահլայրն հիչ պիր քիմսէ օ մուխաթարալը մահալէ կիրիպ իշլէմէյի իսթէմէմիշ. լաքին պաշ միւհէնտիս պունլարը հէմ թէէմին վէ հէմ թէքտիր իթմիշ օլտուզունտան չալըշմայա ճէճսուր օլմուշտար իսէ տէ, էօյլէտէն սօղրա թօփրագ ելգելը օն օն իքի ամէլէ ալթընտա գալարագ, թէլէֆ օլմուշ տուր։ Վէ պու տէմիր եօլունտա պու մուգուլէ գազալարը իլքիտէ պու տէյիլ տիր։

Իրթէսի կիւնիւ միւհէնտիս, ամէլէնին կէօրիւնէ կէօրիւնէմէյէրէք պիր մահալէ կիզէնիպ, մէյտանա չըգամամըշ տուր տէնյօր։

— Միլէթը Իրմէնիանըն Ինգարե վէ Լյոզզատ մէրիսատասը ֆազիլէթլիւ Մատթէոս Օսյարագյան վարդապետ ճէնապէրի, տիրայէթքեար վէ միւսթէգիմիւլ ամթվար պէնտէկեանը սալթանաթը սէնիյէտէն օլուպ մէսէլէյի մազնյէտ խպրազ իթմէյի շիար սատագամթկիւզարի վէ հիւսնիւ խըզմէթ վէ սատագամթը նէզար Սլլի միւլիքեանէտ շայանը գապուլ օլարագ, պու տէֆտա քէնտիսինէ միւքեաֆաթը ճէլիլէի հազրէթը Փատիշահի օլարագ, Մէճիտիյէ նշանը զնշանընին տէօրտիւնճիւ բիւթպէսի թէվճիհ օլունարագ, գատրի թէրֆի գըլընմըշ տուր։

— Սլաթըֆը սէնիյէի ճէնապը միւլիքեանէտէն, իհտաելերինե բիւ թպէի բէֆիյաը վէ գարէթ թէվճիհ պուրուան Սըսրը Մէհէմմէտ Սլի բաշազատէ Հալիմ բաշա, վէ Իսրահիմ բաշազատէ Մուսթաֆա բաշա, պու տէֆտա պէրվէճհը թէշէքքիւր խաբիրայը Շահանէյէ եիւզ սիւրմէք իւզրէ Սլիթանէյէ կէլիշէրտիր։

Վէ մէճլիսի Թանզիմաթ ազասընտան Մէհէմմէտ Սլի բաշա զատէ Մէհէմմէտ Սլի բաշա տախի պէրատէրճէ Իսկէնտերիյէտէն Սլիթանէյէ ավէթ իթմիշէր տիր։

— Թունա նէհրի իշլիւն ճանիպի տէվլէթը պլդէտէն սըբարը գէլընդպ, ֆէթանէթլիւ Միսիսանի պէյ վասէթասը իլե Լօնտրատա ինշա օլունան տէօրթ գըթա քիւշիւք վաբօր պու տէֆտա բէսիտէյի հիւսնիւ խիթամ օլարագ, Սլիթանէյէ մուվասրէթ իթմիշէր, վէ զայէթ մէթին վէ ալա օլտուգլարը թէպէյեիւն իթմիշ տիր։

— Զըգան հաֆթաճումատա էրթէսի կիւնիւ Մէճիտիյէ լիրասը 159 վէ 160 զուռուշա գատար վէ սայը ագճէլեր տախի պունա գրատ ֆիյաթլարը եիւքսէլմիշ իտի իսէ, բազար էրթէսի կիւնիւնտէն պաշլայըպ թէնզիլ պուլարագ եիւզ գրբգ պիր զուռուշա գատար էնմիշտի, ֆագաթ զաղէթամրզըն պասրլարը սատատա տէրունտէքի ֆիյաթլէր օլուպ պունտան պէօյլէ եէվմիյէ օն վէ օնպէշ տէֆտա եիւքսէլիպ էնմէքտէ օլտուզունտան էլան թիւճճար թայֆէսի պայազը շաշկընլընք իշլինտէ գալմըշլար տուր։

— Կէչէն բէնչէմպէ կիւնիւ Պալաթանըն Մալթըզ սօղաղընտա, պիր Լյէնօզու պիր տապանճա պօշաթըպ խասմի իլե պէրատէր պիր գաչ քիշի տահա եարալամըշ տուր։

— Յունիսին ալթընճը ճումատա կիւնիւ սատթ ալթը բատէլերինտէ միլլէթը էրմէնիանըն Պալաթատա քեային սուրբ Փրկիչ մէկթէպի իմթիհանընա պէր վէճճը աթի մուպաշիրէթ օլունմուշ տուր։

Իմթիհանը մէզքիւրտէ ֆազիլէթլիւ Խաթրիգ հազրէթլերի, վէ բուհպանանը միւթէպէրան, վէ բուեսասը միլլէթ հազրը օլուպ, իպթիտա լիսանը Լրմէնիան իւզրէ պիր պէստէ օգունարագ, շակիրաէր ադայիսի տինիյէ, վէ թէվարիխի Լրմէնիան վէ բագամ վէ մուզիգա իւզրինէ իմթիհան օլունուպ պատէհու Սալանեան ֆէթանէթլիւ Լյաղուպ վարժապետ մարիֆէթի իլե թանզիմ օլունան լքի ֆէրահնագ պէսթէ տահա օգունուպ պունտանտա սօղրա Լրմէնի վէ Ֆրանսըզ լիսանէրի իմթիհանի վագի օլարագ Համիյէթլիւ Սարգիս պասմաճեան թէլիֆի օլան գրաբար պիր նութգ տախի գրատթ օլունմուշ պատէհու թէքրար Լրմէնի քիթապէթի իւզրինէ իմթիհան վէ Փէշարմալճեան Համիդ թէլիւ Կարապետ վարժապետին թէլիֆի օլան թիւրքճէ պիր նութք տահա գրատթ օլունուպ, սայիր իւլումու միւթէնէվիյէ հագգընտա տախի սիվալ վէ ճէվապ թէքմիլ օլտուգտան սօղրա սատթ տօգուզ բատէլերինտէ ըսմը մէզքիւր խիթամ պուլուպ, ճիւմլէ հազրընունուն քէմալը մէսրուրիյէթինէ միւսթէյզիմ օլմուշ տուր։ Վէ Իսթրիք հազրէթլերի սիւպհանէ քէնտի եէտը իֆթիխարը իլե միւքեաֆաթլերի թէվզի իտիւպ, մէկթէպը մէգքիւր միւտիրի ֆազիլէթլիւ Յովհաննէս վարդապետին ճահտ իւ իգտամ զայրէթ իւ սէպաթընը թագտիր խաերէք էրէկֆը բուհանիյէ մազհար վէ սայը խայրխահան վէ էմէկտարանէ ֆէվգէլատէ ըզհարը մէմնունիյէթ վէ մահզուզիյէթ օլունարագ ճիւմլէսի մէմնունէն վէ միւֆթէխիրէն ավէթ իթմիշէր տիր։

Կիրիտ մասալէսի։

Կէչէն մէճմուանընն սօն հավատիսինտէ մուխթասարէն պէյան օլունան քէյֆիյէթին, պու տէֆտա թաֆսիլաթը տախի պէր վէճհը աթի տէրճ օլունուր։

Տէվլէթը Ալլյե գօմիսերլերի ճանիպինէն Կիրիտ ադասընէ նէղը օլունան իլանամէնին ԻԷՐՃԻ-ՏԷՆ։

Կիրիտ նահիյէլերինտէն կէրէք հիւքիւմէթէ վէ կէրէք գօմիսերլեր թէրաֆընա վարիտ օլան արզուհալլէր միւթալաա օլունարագ, մասալէր վէ մէֆտայէրինտէ գավանիյնի մերիյէյի տէվլէթը Ալլյէնին ահքեամընա մուզայիր պիր շէյ պուլունմամըզընտան, վէ սիկէր թէրաֆտան հիւքիւմէթ իթտէթ օլունարագ, մաթլուպաթըն խաթիրասը տախի եօլունա կէթիրիլմիշ օլտուզունտան, մաթպուու մուֆախխամրմրզ օլան զաթը հազրէթը Շահանէյին խամնէ պէր վէճհը աթի պէյան իտէրիզ։

1° Լյանընն պաղը թէրաֆընտա զուհուրա կէլէն շամաթա վէ ճէվիյէթէ տախիլ օլան ագէօյիւբ վէ քիւշիւք հէր քէս թէքմիլէն աֆվ օլունմուշ տուր։ Իմտի ասքէրի վէ միւլքսէ զապթիէլերի թէրաֆընտան, քիմսէյէ նէ լիսան վէ նէ տէ սիլահ իլե պու եիւզտէն պիր թաճիզլիք վէրիլմէմէսի խասէթէն թէնպիհ օլունուր։ Իմտի հէր քէս էմին վէ բահէթ օլուպ, զաթը հազրէթը Շահանէյին գարաբլարընա թէսլիմ օլուն։ Վէ սիլահ մատտէսի իշլիւն, չիւնքի հիւքիւմէթը տէվլէթը Ալլյէ քեաֆֆէի թէպաղէրինի պիր պիլիր, վէ մատամ քի Իսլամ ահալիսինտէ սիլահ վար, Իրիսթիյանլարընն տախի սիլահլարը օլապիլիր։

2° Ռիւմէյէ պէյան իտէրիզ քի, մէզհէպէ միւթաալիգ օլան խուսուսաթ, խաթթը Հիւմայուն ահքեամընա թաթպիգէն իճրա օլունճագ տուր։

3° Հէր նահիյէ ահալիսի, մէճլիսթին ֆայիտէսի իշլիւն լազմ կէլէն եօլ վէ ճատտէլերի, քէնտի միւրատլերինե մուվաֆիգ սիւրէթտէ եաբմաղա մէզուն տուրլար։

4° Շարապ, վէ գօյուն քէչի, վէ սայրբէ հագգընտա, հիւքիւմէթ պուհնլար իչլիւն նէ պիր վերկի իսթէմիշ վէ նէտէ իսթէյէճէյի վար տուր։

5° Թէզալուբ հէր միւլք սահիպինին, վարխէթի իզերինէ եիւզտէ եիրմի վերկի վազ օլունճաղը տախի եալան տուր։

6° Մէճլիսին գարարը մուճիպինճէ, սաման վերկիսի հագգընտա վագի օլան արզու մահսէր, պապը Ալլյէ թագտիմ օլունուպ, պունուն տախի լազվը իչլիւն պիր էմրը Ալլի իսթիյտա օլունաճագ տուր։

7° Կիրիտ Մօլլասընին, Իրիսթիյանլերին վերբասէթ մատտէսինե միւտաախէլէսի տախի պապը Ալլյէ արզ օլունարագ թաճիլ իւ թէսլիսի տախի տաթլուպ օլունաճագ տուր։

8° Նահիյէ վէքիլլերի, իրատէյի սենիյէ մուճիպինճէ ինթիխապ օլունուպ, հէր սենե թէպիլ օլունաճագլար տուր։ Վէ մէմուրլյէթլերինի պիրա իճրէթ իճրա իտէճէքլէր տիր։

9° Սահալինին զանը իւզրէ, էկէր խանէյի ասքէրիյէ վերկիսինին թէվզիի եօլսուզ օլմուշ իսէ, պու տախի թէքրարէն թէճէսսիւս օլունուպ, հագգանիյէթ իւզրէ բուլէթ օլունուր։ Սայիր մէզհէպ խուսուսրը հագգընտա տախի Կիրիտին Իրիսթիյան ահալիսի քէնտի պէօյիւք քիլիսէլերինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլեր։

10° Սահալինին շիքեայէթ իթտիյի մէմուրլարին ահվալի տախի թահգիգ վէ թէճէսսիւս օլունուպ, սուի հարէքէթլերի թէպէյեիւն իթտիյի հալտէ, շէտիտէն թէյտիպ օլունաճագլար տուր։

Հանիա, 26 Մայիս. 1858.

Մէճլիսի վալա ազասընդան, վէ Կէրիտ ճէզիրէսինին գո-վէյի պէրէյէ վէ պահրյէսի Գ. Օմանպանը, Լհտէ բաշա։
Կիրիտ վալիսի, Պէքիր բաշա։
Տէվլէթը Ալլյէ գօմիսերի. Ըմրի Էֆֆէնտի։
Մէճլիսիլանալմալ-ֆէրճիի. Գ. Լաօսիտէս։

Կիրիտ վալիսի նասպ պույրուլան տէվլէթլիւ Սամի բաշա հազրէթլերի, կէչէն հաֆթա Ֆէյզը պարի նամ վաբօրու Հիւմայուն իլե, ճէզիրէյը մէզբուրէյէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

Վաբօրու մէզքիւր իլե պիր թապուր առաքիրի նիզամիյէ տախի կէօնտէրիլիպ, վալիի սապրդ տէվլէթլիւ Վէլի բաշա հազրէթլերի տախի, օ վաբօր իլե Սիլթանէյէ ավէթ իտէճէքլէր տիր։

— Զըգան բէնչէնպէ կիւնիւ Ալեմ տաղընտա, Իֆֆէթլիւ Խազինէտար ուստա, Օսթը հազրէթը Շահանէյէ ճէսիմ պիր զնաֆէթ վերախի իշխիտիմիշ տիր։

ԹԷԼԳՐԱՖ ԻԼԱՆԸ

Պու տէֆտա, Բուսճուգ վէ Թրընդօվատա եէնի պիր թէլէղրաֆ գօյուճաշըլպպ, տէվլէթը Ալլյէնին սայրը հէր թէլէղրաֆ գօյէրինէ իլհագ օլունմուշ իսէ տէ, պու թարիդ իլե օլաճագ թէլէղրաֆ մուխապէրէլերի, եալընըզ Թիւրքճէ լիսանի իլե ճճրա օլունաճագ տուր։

Պու տէֆտա Հէրսէք էյալէթինտէ քեային Մօսթար շէհրինտէն, Ասթրիա մէմալիքի օլան Նէթգովիչ շէհրինէ գատար պիր եէնի թէլէղրաֆ գօյու տախի իհտաս օլունմուշտուր։ Պու թէլէղրաֆ գօյու կէրէք Լյուբանանը վէ կէրէք Օսմանլընը հէր թէլէղրաֆընա իհտաղ օլունուպ, Ֆրանսըզճա, Նէմճէճ, Ինկիլիզճէ վէ Թալիանճա լիսանլերի իլե մուխապերէ օլունաճագ տուր։

ԳԱԼԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՐԵԼՈՒՅՑ

ԳԱԼԵՐԻ ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ալեքսանդրապոլ	1
Ամասիա	1
Ամիդ	1
Ամուրի	1
Անի	1
Արարատ	1
Արտվին	1
Բագրևանդ	1
Բասեն	1
Բարձրաքաղաք	1
Գանձակ	1
Գեղարքունի	1
Դարաչիչակ	1
Դարալագյազ	1
Դերսիմ	1
Երզնկա	1
Երևան	1
Զանգեզուր	1
Թալին	1
Թավրիզ	1
Իգդիր	1
Իսպահան	1
Կարս	1
Կարին	1
Կոտայք	1
Հաղբատ	1
Հոռոմ	1
Մանազկերտ	1
Մարաղա	1
Մարդալի	1
Մեղրի	1
Մշո դաշտ	1
Նախիջևան	1
Շարուր	1
Սալմաստ	1
Սեբաստիա	1
Սևան	1
Սուրմալու	1
Վան	1
Տարոն	1
Տրապիզոն	1
Ուրմիա	1
Փարսա	1
Քարքար	1
Օլթի	1
Օրդուբադ	1
Պարսկական Հայաստան	1

ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

Ալեքսանդրապոլ	1
Ամասիա	1
Ամիդ	1
Ամուրի	1
Անի	1
Արարատ	1
Արտվին	1
Բագրևանդ	1
Բասեն	1
Բարձրաքաղաք	1
Գանձակ	1
Գեղարքունի	1
Դարաչիչակ	1
Դարալագյազ	1
Դերսիմ	1
Երզնկա	1
Երևան	1
Զանգեզուր	1
Թալին	1
Թավրիզ	1
Իգդիր	1
Իսպահան	1
Կարս	1
Կարին	1
Կոտայք	1
Հաղբատ	1
Հոռոմ	1
Մանազկերտ	1
Մարաղա	1
Մարդալի	1
Մեղրի	1
Մշո դաշտ	1
Նախիջևան	1
Շարուր	1
Սալմաստ	1
Սեբաստիա	1
Սևան	1
Սուրմալու	1
Վան	1
Տարոն	1
Տրապիզոն	1
Ուրմիա	1
Փարսա	1
Քարքար	1
Օլթի	1
Օրդուբադ	1
Պարսկական Հայաստան	1

ԳԱԼԵՐ

ԳԱԼԵՐ

ԳԱԼԵՐ